

**Olivia  
Ademar**



***Donna Diavola***

Všetky postavy a udalosti v tejto knihe sú vymyslené, preto akákoľvek podobnosť s reálnymi osobami a udalosťami je úplne náhodná.

Tento príbeh je o okolnostiach a osobách, ktoré sú podľa mňa zaujímavé, lebo som sa s takým niečím naozaj v mojom živote ešte nestretla. Nikdy som nepracovala za pultom v predajni a toto prostredie som poznala len z pohľadu zákazníčky.

Nie som z tých ktorí čakajú, že im niečo len tak spadne do lona, preto keď som bola v období svojho života chvíľu nezamestnaná a keďže som zvyknutá na prácu, začala som si ju hľadať. Jedného dňa som išla po našom veľkomeste a odbočila som do jednej uličky, ani neviem prečo. Zaujal ma menší obchodík záložne a jeho výklad so zlatými šperkmi. Pristúpila som bližšie a nadchýnala sa ich krásou. V tom som zbadala na výklade oznam, že hľadajú predavačku. Nebolo to, to čo som chcela, ale aspoň niečo. Vošla som dnu a vtedy na mňa dýchlo čaro minulých čias. Za pultom stáli dve pekné ženy a usmievali sa na mňa. Začala som sa informovať o ponúkané miesto. Hovorila som s pani vedúcou Bernardou a aj s druhou predavačkou Rendy. Rozhovor sa niesol v priateľskom duchu a dohodli sme sa, že prinesiem žiadosť a životopis. Na druhý deň som prišla aj s potrebnými dokladmi. Po prečítaní mojich pracovných skúseností mi položili ešte pár otázok. Na druhý deň mi volali, že ma prijímajú.

V prvý deň bola inventúra a počas nej sme sa lepšie spoznali. Kolegyne sa zdali byť v pohode, priateľské a vekovo sme boli rovesníčky /okolo štyridsiatky/. Počas obednej prestávky sme išli na obed do neďalekej reštaurácie, kde mali v interiéri kamennú podlahu. Keď sme prichádzali k stolu, ja som sa odrazu z sčista-jasna nemohla pohnúť a urobiť krok vpred, ako by som skamenela. Niečo ma držalo na mieste. Pozrela som sa smerom dole a zbadala som opäťok svojej topánky ako sa zakliesnil do škáry medzi kamene na podlahe. Ako keby to bolo nejaké varovanie, no ja som to s pochopiteľných dôvodov ignorovala.

Ďalšie dni mi vysvetlili čo ako a učili ma aj matematický spôsob prepočítavania váhy zlata pri výkupe, pridávanie cien šperkov, ako sa prevádza skúška vykupovaného zlata škrtom na kameň /buližník/ a iné práce vyplývajúce z pracovnej zmluvy. Bolo to trocha zložitejšie, preto som si napísala ťaháky a dala pod pult, aby som do nich mohla nahliadnuť, keď budem potrebovať. Kolegyne boli stále milé, dalo sa s nimi o všetkom porozprávať. Po troch dňoch som prišla do práce a obsluhovala som zákazníka, ktorý priniesol zlato do výkupu, čiže na predaj. Nebola som si pri prepočte istá, tak som siahla pod pult, po ťahák, aby som sa uistila, ale ťahák tam nebol. Prekvapene som sa pozrela na

vedúcu a ona sa aj s Rendy potmehúdsy smiala. Nejak som to z božou pomocou vypočítala a zákazník odišiel. Keď som sa pýtala, prečo mi to urobili, tak mi so škodoradostným úsmevom v tvári oznámili, že už mám prepočet vedieť naspamäť. Bola som sklamaná z ich reakcie a pomaly mi začalo dochádzať, že tu niečo nehraje. Po čase som prichádzala na to, že tá skvelá, usmievavá a sympatická Bernarda, má zložitú a komplikovanú povahu a je vlastne namyslená, lenivá, lakomá, falošná klebetnica. Stále sa predvádzala, vymýšľala si a ostatným sa vysmievala. Tiež aj zo mňa, keď som nebola v práci.

Musím spomenúť niečo aj o Rendy. Pôsobila seabavedome a dávala to aj patrične najavo. Taký typ, že všetko vie, lebo bola v obore vyučená. V podstate bola spokojná so svojim stereotypným životom oficiálne slobodnej matky. V skutočnosti žila so svojim rozvedeným priateľom a otcom jej jediného dieťaťa. Nebol to muž čo rád pracuje, takže ho Rendy doslova vydržievala. V živote jej chýbali iba financie. Chodila stále do banky a jednu kreditnú kartu vykrývala druhou. Bol to pre ňu začarovaný kruh, z ktorého nevedela von, ale nechcela si to priznať. Stále bola nútená špekulovať, aby utiahla domácnosť. Bola to stále jej téma dňa, no nedala si poradiť. Bola dosť tvrdohlavá.

Cítila som ako sa Bernarda s Rendy zabávali na môj účet a ja som sa zažívala trápnosť a poníženosť. Jedného dňa keď som bola v práci, Bernarda bola odrazu na mňa bez zjavnej príčiny nepríjemná a nahnevaná. Kládla som si otázku: „Prečo“? „Čo som urobila zle?“ Nič mi nepovedala a do konca pracovnej doby sa so mnou bavila cez zuby. Na druhý deň, keď som prišla do práce, som sa od Rendy dozvedela, že sa Bernarde nepáčilo to, že keď vošiel do predajne zákazník, tak som ihneď nevstala ako na povel a nešla ho obsluhovať, ale som ho nechala sa po predajni zorientovať a rozhliadnuť. Bernarda nikdy nič nepovedala priamo k veci, ale iba Rendy, aby mi to ona na druhý deň povedala, čo som urobila zle a čo sa Bernarde zasa nepáčilo. Takto som postupne zisťovala, kde som sa to vlastne ocitla. Bola som v zajatí povrchnosti, falošnosti, lenivosti, pretvárinky a závidi, obklopená prekliatym zlatom. To, že je prekliate a vyžaruje negatívnu energiu mi celkom vážne povedala jedna zákazníčka - veštica. Zrazu som bola náchylná tomu veriť. Uvedomila som si, že to zlato je po ľuďoch, ktorý sú zosnulí, najmä odliate zuby a iné šperky. Bolo to zlato, ktoré v sebe nieslo ľútosť, lebo bolo ukradnuté osobám, ktoré mali k svojim šperkom citový vzťah. Boli to šperky po zavraždených ľuďoch na ktorých bola možno aj krv. Keď k nám prišli zákazníci pozerat' šperky, ktoré si nemohli dovoliť ostávať na

nich ich túžby a úzkostné pocity, že ich nemôžu mať. Bolo to zlato, ktoré sa pretavovalo veľa krát do rôznych podôb, nosili ich ľudia z rôznymi charakterovými vlastnosťami, dobrými, či zlými. A zistila som, že všetky tieto skutočnosti začali mať vplyv na naše správanie. Bolo to ako prekliatie a prostredie v ktorom som bola každý deň osem hodín, na mne zanechávalo nevysvetliteľný smútok.

Časom som zisťovala, že Bernarda je neskutočne narcistická. Vždy bola pred zrkadlom a obzerala sa, náramne sa tešila sama v sebe, aká je krásna. No a tiež vyžadovala, aby ju chválili všetci naokolo.

Dosahovala to otázkami typu: „Že mám dnes dobré vlasy?“, že mi to dnes pristane, ide mi tento rúž? Šaty? Topánky?“

Stále bola pred zrkadlom, a raz hlasno vykrikla:

„Pozri Ali akú mám dlhú mihalnicu, aká dlhá mi narástla“.

Ja som sa pozrela bližšie a to sa jej len zo špirály prilepila vypadnutá mihalnica a vyzeralo to, že je dvakrát dlhšia. Veľmi sa jej nepáčilo, že som ju na to upozornila.

Zvyšok dňa potom bola našťvaná a komunikovala so mnou, len keď musela. Ja som sa na tom bavila a prišlo mi to infantilné. To isté sa zopakovalo, keď si našla dvakrát tak dlhý vlas a vyzeral, ako pripojený. Tiež som ju upozornila, že to nie je možné, nech sa učeše, že ten vlas je iba zauzlený. Ukázalo sa, že som mala pravdu.

Taktiež sa Bernarde stalo, že si nejakým zázrakom zadrela triesku do prsta, bol to prstenník na ľavej ruke. Pokúšala si ju vybrať, no nedarilo sa jej. Sťažovala sa nám v práci na bolesť a ja som jej poradila babský domáci spôsob ako sa zbaviť triesky. Stačí na noc dať na postihnuté miesto malý kúsok slaniny a prelepiť. Na druhý deň prišla a sťažovala sa ďalej, že to nepomohlo. Povedala som jej aby mi to ukázala. Pozrela som sa bližšie a leukoplast zo slaninou mala nalepený na úplne inom prste, na prostredníku ľavej ruky a nie na prstenníku kde je trieska. No smiali sme sa obidve.

Ďalšia jej charakterová vlastnosť bola príznačná lenivosť, a to vo všetkom. Nerada chodila pešo, po schodoch, na poštu, do obchodu, do banky, alebo niečo vybaviť, variť, prať, žehliť. Nemala ani snahu zodvihnúť, ak jej niečo spadlo na zem, nechala to tak. Ani záchod po sebe poriadne nesplachovala. Vôbec som si nemyslela, že



budem s takou kolegyňou pracovať. Bola to pre mňa nepochopiteľná skúsenosť.

Ale zo všetkého najviac neznášala míňať svoje peniaze. Keď išla do bankomatu po peniaze, tak sa vrátila s takým útrpným výrazom, ani čoby jej zubár práve vytrhol zdravý zub. Riešila to tak, že si brala z pokladne peniaze, keď potrebovala. Jednoducho otvorila pokladňu so slovami: „požičiam si drobné.“

Pravdaže ich nikdy nevrátila, spoliehala sa na to, že nám ľudia občas nechajú nejaký ten tringelt. My sme potom mali problém, lebo keď sa to nazbieralo, chýbali nám v pokladni peniaze.

Ak náhodou pracovala s pokladňou Bernarda, bolo to odfláknuté a robila chyby. Tie podľa nej, samozrejme, neurobila ona, ale my. A to, že zle videla a písala iné číslice, bolo nepodstatné. My sme potom po nej tie chyby museli hľadať, aby sme vedeniu firmy e-mailom odoslali správne údaje.

Pravdaže, ona bez výčítiek odišla domov a my sme ostávali aj po pracovnom čase, aby sme všetko dali do poriadku.

Ak niekedy volali z firmy, že je niekde chyba, ktorú mimochodom urobila ona, tak povedala, že: „to sa dievčatá pomýlili.“

No keď nás naopak za niečo chválili tak si pripisovala zásluhy ona.

Postupne sa jej správanie orientovalo aj na zastrašovanie a vyhrážanie sa svojimi známosťami, pomocou ktorých ma môže dať vyhodit', ako to už raz urobila jednej predavačke, voči ktorej prechovávala nevraživosť. Tiež sa bez ostychu chválila mimomanželským pomerom s majiteľom firmy a aj inými vplyvnými známosťami. Samozrejme som jej verila, lebo bola veľmi presvedčivá a ukazovala mi fotografie a pohľadnice a iné prejavy priazne voči jej osobe. Postupne som to začala vnímať ako istý druh šikanovania. Keď som náhodou ochorela, tak mi bola vyčítaná PN, čo som si to dovoľila, byť doma a liečiť sa, keď mi v podstate dohromady nič nebolo.

S najlepším vedomím a svedomím som pracovala a obsluhovala zákazníkov a zákazníčky, ktorý - ktoré chodili k nám do predajne. Naučila som sa odhadnúť zákazníkov podľa ich správania a prejavu. Chodili k nám, poniekotorí obzerat', skúšať a nechávali sa obskakovať, ale nič nekúpili. Navštevovali nás najmä zamestnankyne mestského úradu cez obednú prestávku, ktoré si prišli liečiť svoje komplexy a mindráky. Musela som ich popri obsluhovaní chváliť, povzbudzovať

a utešovať, veď preto prišli, doslova sa podlizovať. Chodili k nám aj inteligentní zákazníci. S nimi bola radosť komunikovať, vôbec neboli namyslený a nepovažovali sa za niečo viac.

Popri tom som zisťovala, že Bernardinou najväčšou zábavou je zvädzanie mužov - zákazníkov v zrelšom veku, tých u ktorých vedela, že uspeje. Často ma posielala dozadu do miestnosti niečo urobiť, aby nemala konkurenciu. Potom mohla popri obsluhovaní nerušene flirtovať. Vždy sa jej podarilo niektorému pomotať hlavu a oni ju pozývali na kávu, obed a pod. Pozvanie s radosťou prijímala, samozrejme cez pracovnú dobu. Ja som si taký čas aspoň od nej oddýchla keď odišla na dve hodiny nevedno kam. Potom keď sa vrátila do predajne tak sa chválila, že bola v luxusnej reštaurácii a nechýbal ani sex v aute na zadnom sedadle v neďalekom lesíku. Vôbec sa tým netajila, išiel z nej taký zvláštne skl'učujúci pocit, keď sa vrátila do predajne s blaženým výrazom v tvári, strapatá s chôdzou víťaznej modelky. Potom tých chudákov trápila na sociálnej sieti svojimi lákavými správami a ohromne ju to bavilo. A čo na to jej manžel? Sympatický, športovec so zmyslom pre poriadok, zodpovedný, asi tušil, čo sa deje. Veľmi som mu chcela všetko povedať, no nemala som odvahu, určite by sa to všetko obrátilo proti mne.

Raz prišiel do predajne kupovať šperk sympatický, elegantný pán asi štyridsaťročný, a už z diaľky sa usmieval. Bernarda ihneď pribehla k nemu a zvitáli sa. Začali sa rozprávať. Ona sa usmievala, flirtovala, smiala a popritom obsluhovala. Vybral šperk, zaplatil, rozlúčil sa s ňou. Keď opustil predajňu, prišla k nám a bezostyšne sa chválila, aký je to super milenec a podotkla, že keby sme videli aký je obdarený, odpadli by sme. Potom jedným dychom ešte dodala, že pri milovaní s ním jej rukami obopol pás a ona zažila viacnásobný orgazmus. My sme sa len s Rendy na seba pozreli a neubránili sme sa smiechu. Tak sme sa hodnú chvíľu smiali všetky tri.

Bola som v práci, ako každý deň a náhodou ma navštívil v predajni môj známi, bol to umelec, ktorý maľoval aj portréty. Bernarda bola ako vždy pred zrkadlom, upravovala si vlasy a mejkap. Chvíľu sme sa rozprávali a on mi navrhol, že mi namaľuje portrét. Ja som veľmi nemala záujem, no keď to Bernarda začula, hneď priskočila k nám so slovami, že ona by záujem mala. Tak slovo dalo slovo a dohodli sa, že jej urobí fotografie a ona si vyberie podľa ktorej ju namaľuje. Tak sa aj stalo a vybrala si na fotenie aj honosné šperky, požičané z predajne, ktoré bude mať na sebe. Mala len jednu požiadavku, aby mala na obraze štíhlu postavu. Dohodli sa aj na cene, ktorá bola tritisíc korún, a že mu

to splatí v dvoch splátkach. Po nejakom čase jej priniesol na predajňu hotový portrét, Bernarda mu vyplatila tisícdvesto korún s tým, že na druhý mesiac to doplatí. Pravdaže potom sa portrétom chválila všetkým naokolo. Prešli tri mesiace a ja som náhodou stretla známeho maliara na ulici. Zastavil ma a opýtal sa čo je Bernarda za kolegyňu, že keď ju kontaktuje kvôli doplatku, stále sa vyhovára. Má z nej dojem, že mu nechce zaplatiť zvyšné peniaze za obraz. Ja som ostala zarazená, ale neprekvapovalo ma to. Aj som sa za ňu dosť hanbila. On iba podotkol, že už tie peniaze asi neuvidí a mal pravdu. Konštatovala som si sama pre seba, že Bernarda je ešte skúpejšia než som si myslela.

Čas plynul ďalej a ja som sa utvrdzovala v tom, že to na mňa v práci padá zo všetkých strán, a že je to už niekedy neúnosné, no malo byť horšie. Potvrdilo sa to, keď som spoznala Bernardine kamarátky. Pravdaže najmä jednostranne výhodné priateľstvá. Spolu sa hrali na veľké skutočné paničky. Mne z nich často bolo zle. Chodila za ňou jedna kamarátka, ktorá bola podnikateľka, volala sa Ivonka. Bolo bežné, že išli spolu počas pracovnej doby na kávičku, víno, obedík, ku kaderníčke, kozmetičke, najmä ak to všetko platila Ivonka. Jedného dňa prišla na predajňu Ivonka aj so svojím starším bratom Martinom a zoznámila ho

s Bernardou. Ihneď s ním začala flirtovať a nakoniec ho zbalila. Začali spolu chodiť skoro každý deň niekam a stále sa vracala s tým blaženým výrazom v tvári a strapatá a na toalete si potom obliekala silonky. Zasa bol ten deň, keď prišla s rande od Martina a už ju netrpezlivo čakala Ivonka. Bernarda sa preľakla, lebo si myslela, že ju bude Ivonka konfrontovať prečo si začala z jej ženatým bratom. No ona prišla, aby sa jej pochválila novým drahým parfumom. Bernarda si v duchu vydýchla. Parfum skúšala aj ona a páčil sa jej, no bola príliš skúpa na to aby si ho kúpila. Začala na túto tému viesť rozhovor s Ivonkou, že jej sa tiež veľmi páči, že Ivonka má skvelý vkus, a že aj ona by taký chcela, ibaže teraz nemôže, lebo jej išli z účtu platby a podobné bludy. Napokon docielila to, že Ivonka súhlasila, že jej parfum kúpi. Bernarda sa akože zdráhala a odmietala, no, keď Ivonka povedala, že na tom trvá tak s predstieranými ťažkosťami privolila. No ja som to už nevládala počúvať a cítila som sa veľmi trápne. Malo to ešte dohru, keď po ňu prišiel manžel, ako každý deň, zacítil na nej ten parfum a spýtal sa či si kúpila novú voňavku. Ona len odvrkla, že to Ivonka ju nastriekala svojim novým parfumom. On sa na ňu zlostne pozrel a povedal si popod nos: „len aby Ťa niekto druhý nepostriekal.“ To som nemala počuť. Na druhý deň bola ku mne odmeraná, a to

len preto, že som bola v nesprávnom čase na nesprávnom mieste.

Už som si myslela, že ma Bernarda nebude len tak niečím šokovať. No opak bol pravdou. Raz Bernarda ostala v práci cez obednú prestávku sama a zamkla sa na predajni. Keď som sa vrátila z obeda išla som do miestnosti kde je trezor, aby som povyberala ostatné šperky na predaj. Odrazu som sa pošmykla na niečom podozrivom. Rendy mi vtedy povedala, že to je ejakulát so spermiami, lebo Bernarda mala počas obednej prestávky pánsku návštevu. Rendy to vedela, lebo prišla z obeda skôr ako ja. Bernarda sa robila, že sa nič nestalo a to, že som si skoro zlomila nohu, ju vôbec nezaujímalo. Pre mňa ťažko uveriteľné, že existuje takáto žena. No každý sme nejako iný.

Bol pekný deň, slnko svietilo a bolo teplo. Pracovala som s Bernardou, ktorá s obľubou nosila veľké výstrihy. Začali sme leštiť šperky, keď do predajne vošiel asi päťdesiatročný, vysoký pán. Zamieril si to rovno k Bernarde. Ona nahodila pekný úsmev, ako vždy. Pozdravil a hneď sa opýtal: „Máte prosím, nejaký zvláštny prsteň, starožitný a s briliantom?“

Bernarda sa naklonila nad pult a hneď mu ukázala prstene a aj s voje prsia. Videla som, že ten pán je v rozpakoch. Bernarda sa ho spýtala: „Na akú príležitosť by ten prsteň mal byť?”

On odpovedal, že na zásnuby pre jeho priateľku. Bernarde na chvíľu zamrzol úsmev, lebo mala v pláne s dotýčným pánom flirtovať, už keď spomenul brilianty. Ja som jej úmysel odhalila hneď, lebo som už poznala jej správanie. Odrazu akoby nič pokračovala v rozhovore ďalej s tým, aby prišiel na budúci týždeň, že budeme mať tovar. Samozrejme pán prišiel, nielen na budúci týždeň, ale aj ďalšie týždne samozrejme s darčekom. Napokon s ním jedného dňa skončila na hotelovej izbe, ako sa už tradične nezabudla pochváliť, ako aj s novou značkovou kabelkou. Mohla oslavovať ďalší svoj triumf, lebo zbalil chlapa, ktorý kupuje snubný prsteň, a ešte ho aj zviest', to je pre mňa silná káva. Vtedy som pochopila, že Bernarda nemá zábrany.

Musím spomenúť ešte jednu z jej vášní. A to bolo jedlo. Veľmi rada jedla, hoci nerada varila. Keď sme si s Rendy priniesli obed z domu a obedovali, začala rozprávať ako to krásne vonia, zaujímalo ju ako sme to pripravili a nehanbila sa vypýtať si akože ochutnať. Pritom nám zjedla polovicu obeda. Alebo ak sme si



všetky objednali obed z reštaurácie, napr. rezeň a zemiakovú kašu, tak prvé čo bolo, bolo to, že potajomky skontrolovala kde je najväčší rezeň a ihneď si ho vzala. Naivne si myslela, že to nevidíme. My sme len neveriacky krútili hlavou. No úplne nás prešla aj chuť do jedla.

Medzi jej každodennú zábavu patrilo aj nekonečné ohováranie, vždy a všade, a každého. Ohovárala zákazníkov, kamarátky, frajerov, rodinu, aj nás. Stačilo, aby popred výklad predajne niekto prešiel, úplne neznámi ľudia a už sa začala vysmievať z ich oblečenia, výrazu, účesu, chôdze a pod. Mne to bolo proti srsti, tak som stále menila tému, aby som nemusela počúvať tie reči. Najhoršie bolo hlavne to, že ma do toho zaťahovala a vyžadovala komunikáciu ohľadom jej neustálych pripomienok. Stále udržiavala moju pozornosť a vynucovala si pochlebovanie a chválu na jej osobu. Toto som musela absolvovať každý deň osem hodín. Privádzalo ma to do šialenstva. Dokonca som už aj mala na ňu alergickú reakciu, začali sa mi robiť malé vyrážky na predlaktí, keď som bola v jej blízkosti. Občas som bola nútená opustiť na pár minút predajňu, aby som to na čerstvom vzduchu mohla nejako spracovať.

Na túto príhodu len tak ľahko nezabudnem. Raz som telefonovala so známym, iným umelcom, ktorý ma pozýval na svoju vernisáž. Bernarda to samozrejme všetko počúvala a toľko do mňa hučala vety typu: „Ja som ešte nikdy nebola na žiadnej vernisáži.“

„Nikdy som nezažila tú atmosféru ako to tam chodí. A je tam aj pohostenie?“

Nakoniec sa pozvala aj ona. Išli sme spolu. Podotknem, že Bernarda doma nič nejedla, lebo sa chcela najesť tam. Prišli sme, pozdravili umelca, ktorý vystavoval svoje diela, prevažne maľbu krajín. Popritom som ich musela aj zoznámiť. Odrazu Bernarda zbadala partiu starších mužov a ihneď konala. Nemusím hovoriť čo sa dialo a ako pôsobí alkohol na lačný žalúdok. Začala tam šarádu flirtovania, spievania a zábavy. No ja som sa k nej nepriznávala, splynula som s okolím. Mala som znej zábavu. Nakoniec zbalila nejakého pána riaditeľa a on si ju potom opitú kdesi odviedol. O hodinu sa vrátila a pokračovala v pití a v zvádzaní. A môj trest? Opitú som ju potom musela cez celé mesto viesť k jej mame domov a ešte som od nej dostala, že som jej dovolila opit' sa. Na ďalší deň prišla do práce s opicou, ale s úsmevom, že sa výborne bavila, a že by si to chcela zopakovať. Nikdy viac, pomyslela som si.

Pri tejto stresovej práci som náhodou natrafila na kurzy brušných tancov. Bol to pre mňa únik z reality a príjemný relax, ktorý mi pomáhal dobíjať energiu. Pri ich absolvovaní mi to celkom išlo a začala som verejne vystupovať na rôznych akciách, na plesoch, oslavách, zábavách, večierkoch a pod. Vedela som, že mi Bernarda závidí, hlavne peniaze, ktoré som získala a z jej pohľadu prakticky za nič. Postrehla som, že tá závišť v nej každý deň rastie a rastie a začala som mať obavy. Myslela som si, že sa s tým dokáže nejako vysporiadať. No nedokázala. Mala som dôvod domnievať sa, že poslala na mňa anonymné udanie na políciu, že nezdaňujem príjem. Ani som nevedela, že sa to má zdaňovať. Týmto činom pravdepodobne pociťovala zmiernenie svojej závišti. Videla som, že sa jej uľavilo až keď zistila, že som dostala pokutu. Bernarda totiž závidela každému a všetko, no najmä však ženám. Boli to šaty, topánky, vplyvný manžel, postavenie, zamestnanie, peniaze, moc, slávu a pod. A keď som si ja a Rendy občas niečo kúpili, a jej sa to páčilo tiež, tak nám to hanila a ofrflala, že to nesedí a že v tom pôsobíme smiešne.

Alebo sa stalo, keď bola opäť na nejakej kávičke, v meste ju na ulici oslovil neznámy muž s otázkou, či nepozná nejakú dobrú reštauráciu. Poradila mu kde je taká reštaurácia a on ju ihneď pozval na obed. Dohodli sa

na určitú hodinu. Keďže Bernarda mala čas, prišla sa na predajňu upraviť a namaľovať a celá nadšená nám vyrozprávala náhodnú príhodu z neznámym mužom. Bola taká šťastná, že oslovil práve ju. Ja a Rendy sme sa len na seba s údivom pozreli. Prijat' hneď na ulici od neznámeho muža pozvanie na obed, to je čudné. Odišla za ním na stretnutie do reštaurácie. Bola preč asi hodinu a vrátila sa celá rozvášnená koľko komplimentov od neznámeho dostala, a aký je ten pán džentlmen, ako jej bozkával ruku. Takto sa chválila celý zvyšok dňa. Na druhý deň sa pozvanie zopakovalo, len s tým rozdielom, že milý neznámi šiel rovno na vec. Bernarde, aj keď je na také správanie zvyknutá, sa to už nejako nepozdávalo. Ďalšie dni jej vyvolával a naliehal, dožadoval sa stretnutia. Ona už bola z neho nervózna a uvedomila si, že to jeho správanie nie je v poriadku. Tak zavolala manželovi, aby si to s ním vybavil, aby ju ten človek už neobťažoval. Dobrý manžel prišiel a tak mu vynadal, že už ju prestal kontaktovať. No samozrejme sa Bernarda manželovi nepriznala, že si s ním začala dobrovoľne.

Prešli mesiace a ja som mala v práci taký čudný pocit. Nielen zo správania kolegyň, ale zo všetkého čo ma obklopovalo. Bolo to vyčerpávajúce a zároveň záhadné. Každý deň prinášal niečo nové. Začala som sa viac zaujímať o tému očisty prostredia. Čítala som

časopisy, rôzne články na túto tému. V tom čase navštívila predajňu opäť tá zákazníčka, ktorá bola vešticou. Potrebovala nejaké detské náušnice. Popri obsluhovaní som sa jej opýtala, či jej nevadí, že tie šperky patrili niekomu inému a boli nosené. Ona mi povedala, že ich treba očistiť a to nad plameňom sviečky. Vtedy sa stratia všetky väzby od človeka, ktorý ho mal a nosil. Bolo to zaujímavé, tak som v konverzácii pokračovala ďalej. Poradila mi, že si máme z vnútornej strany dať nad dvere cesnak, že to eliminuje negatívnu energiu zo zlata. Taktiež nám poradila, že ak sa nám niečo nezdá, máme nasypať soľ do kútov predajne. Zdalo sa mi to čudné, ale vyskúšali sme. Pred koncom pracovnej doby sme ako nejaké bosorky sypali soľ do rohov a boli sme zvedavé čo bude. Ráno keď sme prišli do práce, neverili sme vlastným očiam. V každom rohu sa stratila kôпка soli a našli sme ju roztrúsenú okolo rohu miestnosti. Trocha sme sa preľakli. Volali sme veštici, čo sme našli a ona nám povedala, že to ju rozhádzali negatívne sily čo máme na predajni. To vysvetľovalo naše niekedy asertívne správanie voči sebe. Isté je, že viac krát sme to už nerobili.

Osobitnou kategóriou sú príhody z predaja. Rôzni zákazníci a zákazníčky a rôzne situácie. Raz prišiel do predajne zákazník sympatický mladý pán v elegantnom

obleku. Keď som sa spýtala čo mu ponúknem, vybral z tašky fotografiu a podával mi ju so slovami: „chcel by som takú istú retiazku ako má ten pán v strede na krku.“

Prišlo mi to dost' smiešne. Nič také sa mi doposiaľ nestalo. Musím upresniť, čo bolo na fotografii o rozmere 9x13cm. Traja muži na fotografii a za nimi Tatry.

Ten v strede mal na sebe tričko a na krku bolo vidno akúsi šnúрку. Vôbec som nevidela o akú retiazku ide. Zákazníkovi som povedala, že sa musím pozrieť cez lupu, alebo dokonca cez mikroskop, a tak budem vedieť o aký vzor retiazky ide. Vzala som fotku odišla som dozadu, pobudla tam chvíľku, samozrejme sme mikroskop nemali. V zapätí som sa vrátila, zákazník mal v očiach iskričky nádeje a ukázala som mu retiazku, ktorá bola najdrahšia, že je to ona. Hneď si ju kúpil a odchádzal nadmieru spokojný. Bolo to neuveriteľné, ale tržba bola, to bolo hlavné. Vlastne, stále išlo o tržbu.

Inokedy zasa prišla staršia moletnejšia, pekne oblečená pani zákazníčka s náušnicami v ušiach. Tie náušnice jej zareagovali a mala zapálené uši, až tak, že mala na nich hnis. Zákazníčka tie náušnice chcela dať do výkupu. Prinútila ma tie náušnice vybrať z uší. Vtedy sme nepoužívali hygienické rukavice. Ja som musela

holými rukami vyberať tie zahnisané náušnice z jej zahnisaných uší. Bolo to nepríjemné, dvíhal sa mi žalúdok. Nakoniec sa mi ich podarilo vybrať a pani ich dala do výkupu a za tie peniaze si kúpila druhé.

Ďalšia príhoda bola komická. Prišiel starší pán s plešinkou a úsmevom na tvári do predajne a pýtal si náušnice pre svoju manželku. Začal okolo toho rečniť, že majú výročie a kde a ako sa spoznali, koľko majú detí, čo robia, kde žijú, vlastne bolo toho dost'. Napokon sme s božou pomocou vybrali náušnice s polodrahokamom, ónyxom. Keď bol konečne rozhodnutý položil náušnice predo mňa so slovami: „a teraz ma presvedčajte.“

Zostala som zaskočená a začala som rozprávať bez prestania o firme, kvalite jej šperkov, servise a záruke. Povedal: „dobre.“

Keď som si myslela, že je to už konečne všetko a že ich budem blokovať, povedal: „a teraz mi povedzte niečo o kameni.“

Už som začala mať toho dost', no nemohla som to dať najavo. Začala som s úsmevom rozprávať o krajine, baniach kde sa kameň ťaží a začala som si už vymýšľať. Cítila som sa ako pri maturitách, no v duchu som sa

neubránila smiechu. On znenazdajky povedal: „stačí, můžete mi ich zabalit.“

Keď odchádzal spýtala som sa ho , či nie je náhodou učiteľ, alebo profesor. Povedal, že je profesor slovenčiny a že mu škola na dôchodku veľmi chýba. Odvtedy spoznám učiteľa, alebo učiteľku už vo dverách.

Inokedy prišiel k nám do predajne mladý muž s pírsingom v pere. Zarástol mu až so d'asna. Od nás chcel, aby sme mu ho vybrali. Ohradzovali sme sa, aby navštívil doktora, alebo pohotovosť. On povedal, že tam bol a oni ho poslali do záložne, alebo zlatníctva a trval na tom, aby sme ho vybrali, veľmi naliehal. Rendy sa podujala, že to skúsi. Mali sme iba štikacie kliešte na vyberanie kameňov zo šperkov. Vyčistila dezinfekčne tie kliešte v alkohole, a chcela ten pírsing roztvoriť v tom zarastenom d'asne v jeho ústnej dutine, no nešlo to. Pírsing bol z pevného kovu, jej sila na to nestačila a ešte k mu to začalo krváčať. No on trval na tom, aby sme to skúšali, kým sa to nepodarí. Bol to horor aj s krvou. Nakoniec sa to po dvadsiatich minútach mučenia podarilo. Zákazník sa držal statočne. Odišiel ubolený, ale spokojný. Možno aj trpel nejakou duševnou poruchou, čo sa prejavilo obsedantným správaním.



Bol čas obeda a do predajne vošla jedna s tých zákazníkoc, čo pracujú na mestskom úrade. Samozrejme, nechcela nič kupovať, prišla iba tak, urobiť si náladu. Jej pohľad sa zastavil na pevnom náramku v tvare širšej obruče s ozdobou so zirkónmi. Páčil sa jej, tak ho skúšala, obzerala sa v zrkadle zo všetkých strán, podotýkam, že mala extrémne malé zápästie. Pravdaže som jej ho začala chváliť, videla som aké mala iskričky v očiach. Spýtala sa koľko stojí. Odpovedala som: „dvanásťtisíc korún.“

Trocha zbledla a povedala: „Ach to je veľa!“

No vzápätí s nádychom posmešne dodala :„No keby ste mali taký, ale bez ozdoby za tritisíc, tak si ho hneď kúpim.“

Vedela, že taký nemáme, lebo mala svojimi častými návštevami prehľad o našom sortimente. Mne sa v tej chvíli v hlave zrodil nápad a išla som k náušniciam, veľkým kruhom, ktoré vyzerali ako náramky, stáli šesťtisíc korún za pár, takže tritisíc za polovičný pár. Náušnica jej bude akurát na jej zápästie, pomyslela som si. Vzala som ju a zo slovami, že presne to čo chce máme, podišla som k nej nech vyskúša. Ten výraz v tvári ste mali vidieť, prekvapenie spojené z rozpačitosťou.

Nevedela čo má povedať, tak urobila, čo jej prvé prišlo na um, pozrela na hodinky a hovorí: „To už je toľko hodín?“

Ani nepozdravila a opustila predajňu. Následkom tejto udalosti už pani z mestského úradu trávila obedné prestávky v inej predajni.

Do predajne vošiel nižší zákazník, ale s rúznym krokom. Mohol mať asi tak päťdesiat rokov. Hľadal vhodnú zlatú retiazku ako darček pre manželku. Dlhو vyberal, pozeral, skúšal a keď sme konečne vybrali tú správnu, začal mi klásť otázky ohľadom záruky a servisu. Dost' dlho som mu o tom rozprávala a on z nezvyčajným záujmom počúval. Potom spustil. Vraj má taký zvyk, že ak niečo nakupuje musí o tom výrobku vedieť všetko. Odkiaľ pochádza, kto ho vyrobil, kto ho predáva, akú má záruku a servis. Najmä v potravinách, musí prejsť celý regál a prezrieť všetky potraviny či sú ešte v záruke, najmä mliečne výrobky. Ak niečo nájde, zavolá vedúcu a vyčíta jej, ako to, že to nekontrolujú. Povedal, že takto strávi v obchodoch dost' veľa času, ale že, niekto to robiť musí. Je to vraj už jeho záľuba. Trvalo to kým sa vyrozprával, a mňa už obliehali mrákoty, to bude zas deň. Považovala som za viac ako potrebné to ukončiť, lebo by snád' rozprával celý deň. Napokon som to

ukončila, so slovami aký je šľachetný, že tak pomáha predavačkám. No, usmievala som sa a myslela si svoje, tie keď ho vidia musí im dvíhať žľč. Mať takých zákazníkov celých osem hodín, tak to je sila. Ja by som ho zamestnala v potravinách nech si skúsi aké to je. Nikto z ľudí si to neuvedomuje aké trpezlivé musia tie ženy byť. Až keď je človek nejaký čas za pultom tak si uvedomí, že je to ťažké povolanie. Vyhovieť všetkým tým ľuďom a ešte z úsmevom. Stále s úsmevom aj keď vám do smiechu vôbec nie je. Podaktorým to stačí keď ste k nim málo pozorná a už sa idú sťažovať zamestnávateľovi. On hneď dáva peňažné sankcie. No to je kapitalizmus, bez štipky ľudskosti a zamestnávateľ si so zamestnancami môže robiť, čo chce.

Jedného dňa sme boli v predajni a nebol u nás žiaden zákazník. Zrazu sme pred predajňou počuli veľký rachot, ktorý sa približoval. My sme spozorneli a zbadali sme vo dverách starý, hrdzavý, špinavý fúrik, ktorý tlačí do predajne mladá rómka. Vošla a odparkovala fúrik pred pult. Samozrejme bez pozdravu vytiahla z vrecka retiazku so slovami, že koľko za ňu dostane. Vzala som retiazku, že ju odvážim, no už som zbadala, že to nie je zlato. Povedala som jej to a ona začala kričať, že to nie je možné a že to zlato je, lebo sa leskne a je to žlté a ona za

ňu chce peniaze. Trvalo mi hodnú chvíľu ju presvedčiť, že jej žiadne peniaze nedám, lebo to nie je zlato.

S príznačným hlučným spôsobom nadávok tejto minority nedobrovoľne opustila predajňu aj so svojim fúrikom. Toto sa stávalo často. Rómovia sú príznační tým, že ak je to žlté a leskne sa, je to automaticky zlato a nik ich nepresvedčí, že za to čo prinesú, niekedy nedostanú peniaze.

Predávali a vykupovali sme šperky ako sme vedeli a vyvíjali pri tom maximum zo seba, len aby bola tržba. No vedeniu to nestačilo. Najali preto tkz. kouča, volal sa Ivan Krempaský. Bol to mladý sebavedomý, asi tridsaťročný metrosexuál, no neviem kde ho našli. Na jeho podnet sme začali absolvovať sériu školení ako obsluhovať a predávať. Natáčal si nás pri tých školeniach na kameru, nám sa to samozrejme nepáčilo. Tiež nám tlačil do hlavy kaleráby, a hlavne to, že ak sa predaj neuskutoční, je to len naša vina a nevieme predávať. Bol neskutočne namyslený a pyšný na svoju komunikatívnosť, lebo mal vždy na všetko odpoveď. No skúste oponovať takému človeku. Ak to niekto skúsil, tak nás ponížil a zahanbil pred všetkými až pod čiernu zem. Krempaský si užíval našu oponentúru, aby mohol prezentovať svoje rečnícke schopnosti a vysoké ego,

ktoré podporoval rečami o svojom zbohatnutí. Dával nám otázky typu, kde sa vidíme o desať rokov, čo môžeme na seba a svojej komunikácii zlepšiť atď. Svojim správaním docielil to, že predavačky mali pred ním neprirodzený rešpekt a radšej boli ticho, sa báli o svoju prácu. Krempaský si toho bol vedomý a zneužíval vplyv, ktorý mal na vedenie firmy. Medzi jeho metódy patrila aj návšteva našich záložní po Slovensku a pozorovanie predavačiek pri obsluhu zákazníka. No on sa za pult nechcel postaviť a ukázať nám, ako má vyzerat' správny predaj, aj keď ho niektoré odvážne predavačky vyzvali. Jedného dňa navštívil aj s námestníkom pánom Vlkom našu predajňu. Bernarda pila kávu pred zrkadlom, no len čo ich zbadala ihneď priskočila k nim. Krempaský pozoroval Rendy ako obsluhuje zákazníka a uškŕňal sa. Keď skončila, ale predaj sa nepodaril, pustil sa do nej. Ona sa nedala a oponovala mu tým, že máme málo šperkov na výber, aby si ľudia mohli vybrať. On jej na to z dôrazom odpovedal: „aspoň si zákazníci skôr vyberú.“ Tým ju odstavil. Bernarda nepovedala nič, iba sa usmievala, ako vždy. Ja som bola tiež ticho, lebo so skúsenosti viem, že taký ľudia ako Krempaský sú ako orechy, a orechy netreba rozbíjať, iba ak dať príučku vhodne zvoleným argumentom. Rozprával s nami asi hodinu a blížil sa obed. Tak sa spýtali, či je tu po blízku miesto, kde sa dá dobre najesť. Poradila som im

reštauráciu v hotely, ktorý bol v našom susedstve. Na chvíľu sa rozpustilo dusno z ich návštevy. Po hodine sa vrátili. Neboli nejako nadšení, tak som sa spýtala ako im chutilo. Krempaský povýšenecky odpovedal, že toho bolo málo. Začudovane som sa opýtala: „čoho bolo málo, či malé porcie?“

On my odpovedal, že bolo málo jedál na výber. Ja som hneď reagovala so slovami: „áno, aspoň ste si skôr vybrali!“

V tom okamihu Krempaský zbledol, zamyslel sa, oprel sa o pult a povedal: „dobrá je.“

Námestník Vlk, Rendy a Bernarda sa neubránili smiechu, no napokon ani ja. Myslím, že také niečo sa mu stalo prvý krát a taký úder pod pás od obyčajnej predavačky nečakal. Už sa ďalej nezdržovali a opustili predajňu. Bernarda a Rendy mi povedali, že mám odvahu a že som mu dala po nose za všetky predavačky. Odvtedy, keď mi bolo ťažko, tak som si spomenula na túto príhodu a hneď mi bolo lepšie.

No stále som musela znášať Bernardine nálady

a robiť jej nedobrovoľne slúžku. Tiež som musela znášať ďalekosiahle výlevy zákazníkov. Popritom som zažila nielen vtipné situácie, ale aj také pri ktorých vám chodí mráz po chrbte.

Do predajne prišla pani v zrelšom veku a vytiahla z vrecka obrúčku, že ju chce predať. A hneď mi začala rozprávať, že jej zomrel otec a ona ostala sama. Má už iba mladšieho brata, ktorému sa nevodí dobre, lebo stratil prácu. Jej sa tiež pohoršilo, keď sa jej začalo každú noc snívať s otcom. Vo sne je vyčítal, že nepomáha bratovi. Keď bratovi dala aj posledné úspory, rozhodla sa že, predá jediná vec, ktorá jej po otcovi zostala, a to bola tá obrúčka. Keď som ju počúvala prešiel mi mráz po chrbte a obrúčky som sa nechcela ani dotknúť. No musela som ju vziať, odvážiť a vyplatiť jej peniaze, aby ich dala bratovi. O týždeň pani prišla do predajne a už od dverí hovorila, že odkedy nám predala obrúčku, už sa jej s otcom nesníva a brat si konečne našiel prácu. Vtedy mnou znova prešiel neuveriteľný mráz a cítila som sa ako v mrazničke, aj keď bolo leto.

Podobné to bolo, keď vošiel do predajne starší pán a držal v ruke menšiu krabicu. Mal v nej všelijaké strieborné vyznamenania, ktoré ako hovoril neboli jeho, ale že sú vzácne. Začal ich vykladať na pult, lebo ich

chcel predat'. Ja som mu vysvetlila, že to nepôjde hned', že to musím konzultovať s vedením, no on trval na svojom. V tom mi jeden nemecký s hákovým krížom strčil na silu do ruky so slovami, že ten je najvzácnejší. Ihned' som v ruke pocítila namiesto vyznamenania ľad a zachvela som sa od toho chladu, no vzápätí mi vyznamenanie vypadlo z ruky ako keby mi ho niekto vytrhol. Bolo to veľmi silné a nič podobné som pri dotyku nejakého predmetu nezažila. On sa na mňa díval a nevedel čo sa stalo. Nakoniec sa dal presvedčiť, a povedala som mu nech príde na budúci týždeň, alebo to môže skúsiť na nejakej burze. Poviem vám, už som ho nechcela stretnúť a myslím si, že som mala šťastie, že potom už viac neprišiel.

Toto bolo naozaj zvláštne. Do predajni vošla mladá slečna, vyzerala akosi čudne. Roztrhané rifle, čierne traky, potrhané biele tričko, čierne vlasy nedbalo zopnuté do drdolu, výrazný mejkap, ale zákazník, je zákazník, nemáme posudzovať podľa vzhľadu. Pekne pozdravila a začala rozprávať, že toto miesto kde je predajňa a aj všetko zlato slúžia na priechod zlej energie a že to musí vyčistiť a zastaviť. Odrazu si čupla a než som sa spamätala, začala červenou kriedou kresliť na podlahu päťhrannú hviezdu. To nebolo všetko, rozhadzovala po zemi zvieracie kosti a šomrala popod



nos nejaké zaklínadlá. No nebolo mi všetko jedno, bolo to také realistické ako z nejakého filmu. Odrazu s ňou začalo triasť a začala sa hádzať o stenu. Mne už stekal po tvári studený pot. Rendy pribehla k nej, no ona odrazu prestala a s kľudným hlasom povedala, že sa to podarilo na nejaký čas zastaviť. Všetky sme si naraz vydýchli. Slečna s úsmevom ako keby sa nič nestalo a so slovami: „ešte prídem" odišla z predajne. Podotknem, že som ju už viac nevidela.

Bola som pozorovateľkou, ale aj súčasťou vážnych, ponižujúcich aj úsmevných chvíľ, ktoré vo mne zanechali stopu. Taktiež som cítila tlak zamestnávateľa na vytváranie vyšších tržieb, aj keď podmienky na predaj boli rozmanité. Neopísateľný bol aj vplyv prostredia a povahové črty kolegýň na moju osobnosť. Aj keď som sa tomu bránila, prišli chvíle keď ma to prevalcovalo. Pri určitých udalostiach mi nebolo všetko jedno a pocítila som aj strach o seba samú.

Neviem ako to z Bernardou a Rendy dopadlo, ich príbeh pokračuje ďalej bezo mňa. Jedno som ale pochopila, že táto práca ma ubíjala a nie je pre mňa. Jedno pozitívum si však odnášam. Naučila som sa na ľudí usmievať, čo je podľa mňa úspech, lebo lepšie sa pozerá na človeka, ktorý sa na svet usmieva.



Názov originálu: Donna Diavola

Autor: ©Olivia Ademar

Ilustrácia obálky knihy: ©Ján Kolesár

Výroba obálky: Branko Mateja

Technická úprava a sadzba: Branko Mateja

Počet strán: 36

Formát: PDF

Michalovce, Slovensko – EÚ, 2022

ISBN: 978-80-99996-43-5

## Donna Diavola

*Zlato navonok, vo vnútri  
blato, stojí to všetko zato?*

